

липень 2011 р. ISBN 978-1-84036-257-2, – С. 52–62.

9. Alyan, A. (2011). The Intercultural Dimension in EFL University Context: EFL Teachers Beliefs regarding the Concepts of Culture. LAP Lambert Academic Publishing.

REFERENCES

1. Borova, T. A. (2011). *Teoretychni zasady adaptivnoho upravlinnya profesiynym rozvytku naukovo-pedahohichnykh pratsivnykiv vyshogo navchal'noho zakladu: monohr.* [The theoretical framework of adaptive management of professional development of scientific and pedagogical workers of higher educational institutions: monograph]. Kharkiv.

2. *Zakon Ukrainy «Pro vyshchu osvitu»* (2014). [The law of Ukraine «On higher education»]. Kyiv.

3. *Metodychni rekomendatsiyi dlya rozroblennya profiliv stupenevoho prohram, vklyuchayuchi M54 chy Prohramni kompetentnosti ta prohramni rezul'taty navchannya* (2016). [Guidelines for the development of profiles of stepped programs, including M54 or software competencies and software learning outcomes]. Kyiv.

4. *Natsional'nyy osvitniy hlosariy: vyshcha osvita* (2011). [National educational Glossary: higher education]. Kyiv.

5. *Ramka yakosti vykladannya v universitetakh* (2017). [Frame the quality of teaching in universities] Kyiv.

6. Rashkevych, YU. M. (2014). *Bolons'kyi protses ta nova paradyhma vyshchoyi osviti.* [The Bologna process and the new paradigm of higher education]. Lviv.

7. Sisoyeva, S. (2015). *Riznitsya zrozumity. Chy postrazhdaye Zmist zakonu?* [The difference of concepts. Will suffer if the content of the law?]. Kyiv.

8. Stiv Baskervil', Fiona Makleod, Nikolas Sonders. (2011). *Systema vyshchoyi osvity u Velykiy Brytaniyi ta mizhnarodni universitet-s'ki zvyazky.* [The higher education system in the UK and international academic connections, a Directory of world universities. A series of studies]. London.

9. Alyan, A. (2011). The Intercultural Dimension in EFL University Context: EFL Teachers Beliefs regarding the Concepts of Culture. LAP Lambert Academic Publishing.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

СТРЕЛЬЧЕНКО Лариса Василівна –

кандидат педагогічних наук, доцент, докторант Інституту вищої освіти НАПН України.

Наукові інтереси: розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх викладачів англійської мови.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

STRELCHENKO Larysa Vasylivna –

Ph.D., associate professor, postdoctoral student at the Institute of Higher Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine.

Circle of scientific interests: development of information and communication competence of future teachers of English.

УДК: 453. 675.76

ТАРАПАКА Наталія Володимирівна –

кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри дошкільної та початкової освіти КЗ «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського e-mail: koippo3@ukr.net»

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. У час глобальних перетворень, появи нових соціально-економічних відносин, інтеграції у світовий освітній простір одним із найактуальніших завдань сучасного суспільства є формування і розвиток творчої активності особистості.

Головним завданням гуманізації та демократизації освіти в Україні є створення

умов для розвитку і самореалізації кожної особистості, формування покоління, яке здатне вчитися протягом усього життя, продуктивно розв'язувати нагальні проблеми сучасності, розвивати цінності громадянського суспільства. У законах України «Про освіту», державних національних програмах «Освіта» та «Діти України» визначено, що відродження

суспільства України, його розвиток значною мірою залежить від творчості та активності його членів та умов, які створюються для розвитку та реалізації потенціалу кожної особистості.

Творчий розвиток особистості дитини активізується в дошкільному та молодшому шкільному віці. Саме цей період є найбільш сприятливим для творчого розвитку дітей, оскільки в молодшому шкільному віці спонтанна і репродуктивна діяльність дитини поєднується зі швидко зростаючим інтелектом, абстрактним та логічним мисленням. На цей час припадає можливість самостійної постановки цілей, мотиваційних спонукань, пошуку способів дії та контролю результатів, тобто освоєння всіх компонентів психологічної структури творчої особистості. Відтак формування творчої активності у молодшому шкільному віці, як найбільш сензитивному періоді для творчості, є одним із важливих завдань сучасної школи.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. До проблеми осмислення розвитку творчих здібностей особистості та процесу їх впровадження зверталися відомі психологи та педагоги. Великого значення в організації роботи з формування творчої активності учнів набули праці видатних психологів Л. С. Виготського, В. М. Дружиніна, О. М. Леонтьєва, Я. А. Пономарьова, С. Л. Рубінштейна, в яких досить ґрунтовно описані психологічні аспекти формування творчої активності дітей, а також педагогів Ю. К. Бабанського, С. О. Гавриленко, М. О. Данилова, Т. А. Ільїної, І. Я. Лернера, В. О. Моляко, О. Я. Савченко, О. О. Федоренко та інших, які вивчали методи, умови розвитку креативності та принципи формування творчої активності учнів, зокрема й молодших школярів.

Проблему творчої активності у вітчизняній науці досліджували Б. Бехтерев, В. Вернадський, Л. Виготський, В. Давидов, А. Лазурський, С. Рубінштейн, Д. Узнадзе та інші. Кожен з вчених по-різному підходить до визначення терміну «активність». О. Кононко та Т. Ільїна визначають «активність» як характеристику процесу діяльності, Г. Костюк, Т. Мальковська, О. Петров – як якість та міру діяльності, Л. Божович – як компонент темпераменту, В. Небиліцин – як потребу до дії, В. Кузін, І. Кон, В. Максакова, Л. Новікова – як якість особистості.

Мета статті – дослідити особливості розвитку творчої активності молодших школярів.

Виклад основного матеріалу

дослідження. Творча активність розглядається вченими у єдності двох понять – активність та творчість. Перша частина поняття пов'язана зі словом «активність». У довідковій літературі цей термін визначається як «енергійна, посилена діяльність, діяльний стан особистості» [1, с. 23].

С. Гончаренко визначає «активність особистості» як міру цілеспрямованого, планомірного перетворення нею навколишнього середовища й самої себе на основі засвоєння нею багатств матеріальної та духовної культури. Активність особистості виявляється у творчості, вольових актах, спілкуванні. Інтегральна характеристика активності особистості – активна життєва позиція людини, яка виявляється в її принциповості, послідовному відстоюванні своїх поглядів, ініціативності, діловитості, психологічній націленості на діяльність [4].

В. Шапар пояснює термін «активність» як «загальну характеристику живих істот, їхню власну динаміку, як джерело перетворення або підтримки ними життєво значимих зв'язків із середовищем із середовищем» [13, с.11].

Вагомий внесок у розробку теоретико-методологічних основ становлення особистості здійснила О. Кононко. На думку дослідниці, поняття «активність» – це «передусім властивий людині спосіб організації та регуляції життя на основі інтеграції своїх потреб, здібностей, ціннісних ставлень до життя і звернених до неї життєвих обставин і вимог суспільства». Вчена стверджує, що «активність акумулює весь шлях розвитку особистості у дитячому та дорослому віці, немов би резюмує всі обставини життя, міру відповідності формуючих впливів сензитивним періодам, стратегією виховання, досвід самостійності» [7, с. 12].

Досліджуючи питання активності, О. Киричук приділяє увагу особистості та вважає, що активність особистості формується «свідомістю та цілеспрямованою волею особистості» [5, с. 21].

С. Кудрявцева вважає, що «основою активності виступають знання, переживання, оцінки, переконання, дії, які актуалізуються у зв'язку з проявом деяких інших видів соціальної активності» [8, с. 17].

І. Бех зазначає, що «активність дітей у виховному просторі практично реалізується у різних видах предметної діяльності, насамперед репродуктивної та творчої». Він вважає, що в процесі творчості створюється не щось нове, а лише суб'єктивно нове, соціально значуще для суспільства [1, с.78].

Отже, поняття «активність» означає

діяльне відношення людини до світу, здатність людини робити суспільно значимі перетворення матеріального й духовного середовища; виявляється у творчій діяльності, вольових актах, спілкуванні.

Творчість – вища форма людської діяльності. Для її розуміння важливо з'ясувати умови, причини й фактори виникнення та функціонування, особливості виявів на різних рівнях: особистісному й суспільному, – а також взаємодії цих рівнів. У педагогічній практиці часто використовують поняття «творчість», «творчі здібності», «творча активність», «творче мислення», «творчий розвиток», але не дивлячись на те, що в ці поняття вкладаються різні значення, їх суть не завжди обговорюється. Спробуємо розкрити зміст вище зазначених понять, звернувши особливу увагу на характеристику основних компонентів досвіду, творчої активності, який формується в учнів при навчанні.

Провідним видом діяльності дітей молодшого шкільного віку є навчальна діяльність, у процесі якої учень оволодіває компетентностями навчальної діяльності та набуває творчої активності. Отже особливу увагу ми повинні звернути на розвиток творчої активності під час навчальної діяльності.

Творча активність кожного учня залежить від активізації навчального процесу в цілому, а навчальний процес – від особистості вчителя, його вміння відповідним чином організувати навчальну діяльність.

Протягом початкового навчання і далі навчальна діяльність вдосконалюється за рахунок ускладнення своїх цілей, завдань, а також відповідних їм дій. Важливу роль у навчальній діяльності відіграють пізнавальні психічні процеси. Особливості мислення молодшого школяра, що полягають у його опорі на сприймання, пояснюють необхідність використання у навчанні молодших школярів різних видів наочності: малюнків і схем до задач, макетів, моделей, роздаткового матеріалу, таблиць тощо. Крім функції опори, наочність для молодшого школяра слугує джерелом розширення чуттєвого досвіду, необхідного для формування творчої активності.

Розвиток творчої активності тісно пов'язаний з розвитком психічних процесів.

Увага молодшого школяра ще значною мірою мимовільна, але все більшого значення набуває довільна. П. Я. Гальперін, І. В. Страхів, Л. І. Божович зазначають, що учень може зосереджуватись на тому, що говорить учитель, показує у підручнику, на дошці. Водночас стійкість довільної уваги

незначна, і тому вчитель повинен спиратись на мимовільну увагу учня, використовуючи значну кількість наочності.

У цей період здійснюється перехід від наочно-образного, конкретного мислення, притаманного дошкільнятам, до понятійного, науково-теоретичного мислення. Молодші школярі вчать визначати відомі їм поняття, виділяючи загальні та істотні ознаки об'єктів, розв'язувати дедалі складніші пізнавальні та практичні задачі, виражаючи результати в судженнях, поняттях, міркуваннях, умовисновках.

Молодший шкільний вік – це важливий етап виховання творчого мислення дитини. У пошуках методів розвитку творчого потенціалу слід врахувати особливість психіки, своєрідність пізнавальної та емоційної сфер дітей цього віку. В. А. Бухвалов вважає, що особливу увагу потрібно звернути на такі моменти: організувати спостереження (акцентувати увагу молодших школярів на суттєвому, новому, оригінальному); стимулювати творчу уяву (яскраве сприйняття світу, емоційність); розвинути потребу творчості (створити атмосферу престижності творчого процесу – придумати казку, загадку, риму, знайти цікаве в природі); підтримати позитивні емоції (дати змогу дитині отримати почуття задоволення від власної творчої праці, особистих досягнень); виховувати вольові риси характеру (самостійність, сміливість, наполегливість, рішучість, цілеспрямованість, здатність до ризику); спрямувати будь-який вид діяльності, який має елементи творчості.

О. М. Гарнець підкреслює, що «творчий характер мислення виявляється в таких його якостях: гнучкість, оригінальність, швидкість, глибина, рухливість. Гнучкість розуму складається зі здатності до відокремлення суттєвих ознак з безлічі випадкових і здатності швидко переключатися з однієї ідеї на іншу. Люди з гнучким розумом зазвичай одразу пропонують значну кількість варіантів рішень, комбінуючи та переставляючи окремі елементи проблемної ситуації» [3, с. 18]. Тому педагоги мають обов'язково враховувати ці особливості, здійснюючи діяльність з розвитку творчої активності.

На думку І. А. Киршина, мовленнєва творчість – одна із найскладніших видів дитячої творчості. Мовлення – важливий компонент діяльності дітей, і досить важко виокремити під час спостереження та аналізу, наприклад процесу малювання, пов'язаного з акомпануванням дитиною своїм діям, коментуванням створюваного сюжету (який

народжується одночасно принаймні на двох рівнях – вербальному й образотворчому), межі кожного виду художньої діяльності. Слово підштовхує, збагачує, стимулює рухи рук, потік думки, а зображення, що виникають, плетуть нові словесні образи. І слово, і зображення одночасно виявляються однаково значущими для дитини засобами створення художнього образу, вираження свого стану, почуттів, відображення самостійної думки.

Мовленнєво-творча діяльність – це така творча діяльність, у якій через складання різних типів зв'язних висловлювань дитина відбиває почуття, уявлення, враження, образи уяви, нав'язані художніми творами, сприйманням довкілля. Як складова частина різних видів діяльності (гри, малювання, конструювання, театралізації, спілкування) мовленнєво-творча діяльність не завжди завершується складанням твору, який би відповідав певним літературним та мовним нормам, тому що дитина не ставить собі такого завдання.

Словесна творчість, у якій ми вбачаємо первинну форму літературної творчості – це спеціально організований, зумовлений мотивацією процес складання дитиною твору в будь-якій формі мовленнєвого висловлювання, що відповідає певним літературним нормам.

Як самодостатня цілеспрямована діяльність процес словесної творчості є діяльністю вищого рівня порівняно з попередньою, він орієнтований на складання дитиною твору, тобто на досягнення певного результату. Мотиваційна настанова, що активізує мовленнєво-творчий процес, виявляється в бажанні за власною ініціативою брати участь у розв'язанні завдань, запропонованих дорослим; у творчій продуктивності – здатності скласти кілька варіантів творів за однієї теми; в ігровій настанові, прагненні перемогти в змаганні – хто краще складе найцікавішу казку тощо. Найчастіше в цій ситуації творчий процес спрямовується, супроводжується вихователем, що дає змогу поєднати одночасно навчання та активну творчу мовленнєву практику [6, с. 171].

Уява молодшого школяра розвивається у напрямку зростання її керованості, реалістичності, втілюваності. Репродуктивна уява відіграє важливу роль у розумінні навчального матеріалу, особливо при відсутності унаочнення. Образи уяви слугують тими опорами, якими користується мислення дитини. Водночас ці образи досить конкретні і можуть утруднювати процес узагальнення.

На думку І. Г. Тітова, творча уява – процес створення нових, оригінальних образів та ідей. За своєю суттю творча уява є особливою інтелектуальною діяльністю, спрямованою на перетворення навколишнього світу. Опорою для створення образу з її використанням слугує не лише реальний предмет, а й виражені у слові уявлення. Це зумовлює активний розвиток словесних форм уяви, пов'язаних з розвитком мовлення, мислення, коли дитина створює в уяві казки, історії поза конкретною ситуацією, переживаючи почуття свободи, незалежності від неї, бачить її очима різних людей, тварин, предметів. Виникнення творчої уяви не лише є важливим показником розвитку пізнавальної сфери дитини, а й тісно пов'язане з формуванням її особистості загалом. Розвиток мимовільної уяви, довільної, відтворювальної, творчої – вагомий чинник успішного формування особистості [12, с. 60].

Отже, розвиток творчості починається з ранніх років і чим раніше починається розвиток здібностей, талантів, тим більше шансів на їх розкриття. У дитячому віці учень має більше здібностей до творчості, ніж у зрілому, тому що на нього не впливають різного виду стереотипи.

З психологічної точки зору, молодший шкільний вік є сприятливим періодом для розвитку творчої активності тому, що в цьому віці дитина вперше усвідомлює відношення між ним і навколишніми, починає розбиратися в громадських мотивах поведінки, моральних оцінках, значущості конфліктних ситуацій, тобто в цьому віці формування особистості набуває свідомої фази. Якщо раніше провідною діяльністю була гра, то тепер стало навчання як еквівалент трудової діяльності. Причому оцінка інших залежить і визначається шкільними успіхами.

В. А. Левин відмінною ознакою творчої діяльності дітей молодшого шкільного віку вважає суб'єктивну новизну продукту діяльності. За своїм об'єктивним значенням «відкриття» дитини може бути і новим, незвичним, але, у той же час, виконуватися за вказівкою вчителя, за його задумом, з його допомогою, а тому не бути творчістю. Водночас дитина може запропонувати таке рішення, яке вже відоме, використовувалося на практиці, але подумалася вона до нього самостійно, не копіюючи відоме. Д. В. Колесов вважає, що у цьому випадку ми маємо справу з творчим процесом, заснованим на здогадці, інтуїції, самостійному мисленні учня. Таму важливий сам психологічний механізм діяльності, в

якій формується вміння вирішувати нешаблонні, нестандартні задачі. Отже, «успішне формування в молодших школярів творчого мислення можливе лише на основі врахування педагогом основних особливостей дитячої творчості та вирішення головних завдань у розвитку творчої активності» [12, с. 32].

П. П. Блонским були точно підмічені основні відмінні риси дитячої творчості: дитячий вимисел нудний і дитина некритично ставиться до нього; дитина раб своєї бідної фантазії. Головним чинником, що визначає творче мислення дитини, є її досвід: творча діяльність уяви знаходиться в прямій залежності від багатства і різноманітності минулого досвіду людини.

Для розвитку дитини дуже важливо формування багатьох інтересів. Слід зазначити, що для школяра взагалі характерне пізнавальне ставлення до світу. Така цікава спрямованість має об'єктивну доцільність. Інтерес до всього розширює життєвий досвід дитини, знайомить її з різними видами діяльності, активізує різні її здібності, зокрема й креативні.

Психолог А. Маслоу найважливішою потребою людини вважає потребу самореалізації. Адже дитина, яка відчуває підтримку, прагне пізнати щось нове, набути нових умінь і тому найкращим способом самореалізації є творчість. Дитина може творити, виявляючи і розв'язуючи певні проблеми. Істотним є те, що їй потрібно дати можливість виявити свої задуми і спробувати їх реалізувати.

У навчальному процесі вже є недостатньою тільки передача знань і відповідне їх відтворення. Необхідним є розвиток творчого потенціалу, підготовка учня до творення нового і важливого, пошуку незвичних рішень, а отже, розвитку винахідливості, уяви, творчого мислення, самостійного знаходження виходу зі складних ситуацій, схильності до систематичного поглиблення знань, самовдосконалення.

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. Отже, природа творчості – одне з найголовніших питань в дослідженні розвитку творчої активності. Актуалізація психологічних механізмів розвитку творчої активності є складним процесом, що пов'язаний з віковим становленням особистості. Молодший шкільний вік розглядається як етап перехідного стану до самостійної творчої активності особистості. Саме в цей період формується людська особистість, починаються вияви її здібностей,

нахилів, стратегічних та ситуативних манер майбутньої сталої поведінки.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Бех І. Д. Особистість у просторі духовного розвитку: навч. посіб. / І. Д. Бех. – Київ: Академвидав, 2012. – 256 с.
2. Богоявленская Д. Б. Психология творческих способностей: учебн. пособие для студ. высших учебн. заведений / Д. Б. Богоявленская. – М.: ИЦ «Академия», 2002. – 320 с.
3. Гончаренко С. Український педагогічний словник / С. Гончаренко. – К.: Либідь, 1997. – 376 с.
4. Киричук А. В. Формирование в учащихся активной жизненной позиции / А. В. Киричук. – К.: Рад. шк., 1983. – 183 с.
5. Кишин И. А. Развитие детского словесного творчества / И. А. Кишин. – М.: Образование, 2001. – 172 с.
6. Кононко О. А. Психологические основы личностного отношения дошкольника / О. А. Кононко. – Київ: Стило, 2000. – 334 с.
7. Кудрявцева С. П. Некоторые особенности развития художественной активности учащейся молодежи / С. П. Кудрявцева // Искусство и художественное развитие учащихся. Сборник научных трудов. – Л.: Искусство, 1977. – 116 с.
8. Левин В. А. Воспитание творчества / В. А. Левин. – М.: Знание, 1977. – 64 с.
9. Моляко В. О. Актуальные социально-психологические аспекты проблемы одарованности / Моляко В. О. // Обдарована дитина. №1, 1998. – С. 3–5.
10. Словарь иностранных слов / под. ред. О. М. Микитюк. – М.: Педагогика, 1987. – 608 с.
11. Тітов І. Г. Творча уява молодшого школяра: її критерії та функції у навчальній діяльності / І. Г. Тітов // Обдарована дитина. № 10, 2008. – С. 56–60.
12. Шапар В. Б. Психологічний тлумачний словник / В. Б. Шапар. – Х.: Прапор, 2004. – 640 с.

REFERENCES

1. Bekh, I. D. (2012). *Osobystist u prostori dukhovnoho rozvytku: navchalnyj posibnyk*. [Personality in the area of spiritual development: teach. guidances]. Kyjiv: Akademvydav.
2. Bogoyavlenskaya, D. B. (2002). *Psihologiya tvorcheskikh sposobnostey: uchebn. posobie dlya stud. vysshih uchebn. Zavedeniy*. [Psychology of creativity: uchebn. a manual for students. higher educational institutions of the country. institutions]. Moskva: Akademiya.
3. Goncharenko, S. (1997). *Ukrayins'kyu pedahohichnyy slovnyk*. [Ukrainian pedagogical dictionary]. Kyjiv: Lybid'.
4. Kyrychuk, A. V. (1983). *Formirovanie v uchashchihsva aktivnoy zhiznennoy pozitsii*. [Formation in students an active life position]. Kyjiv.
5. Kirshin, I. A. (2001). *Razvitie detskogo slovesnogo tvorchestva*. [The development of

children's verbal creativity]. Moskva: Obrazovanie.

6. Kononko, O. A. (2000). *Psykholohichni osnovy osobystisnoho stavlennya doshkil'nyka*. [Psychological basis of personal attitude of a preschooler]. Kyiv: Stylos.

7. Kudryavtseva, S. P. (1977). *Nekotoryie osobennosti razvitiya hudozhestvennoy aktivnosti uchashesya molodezhi*. [Some peculiarities of the development of artistic activity for young students]. Leningrad: Iskusstvo.

8. Levin, V. A. (1977). *Vospitanie tvorchestva*. [The nurture of creativity]. Moskva: Znanie.

9. Molyako, V. O. (1998). *Aktual'ni sotsial'no-psykholohichni aspekty problemy obdarovanosti*. [Recent social and psychological aspects of talent]. Obdarovana dytna, №1, 3-5.

10. Mikityuk, O. M. (1987). *Slovar inostrannyih slov*. [Dictionary of foreign words]. Moskva: Pedagogika.

11. Titov, I. H. (2008). *Tvorcha uyava molodshoho shkolyara: yiyi kryteriyi ta funktsiyi u navchal'niy diyal'nosti*. [The creative imagination of younger pupils, its criteria and functions in training activities]. Obdarovana dytna, №10, 56-60.

12. Shapar, V. B. (2004). *Psykholohichnyy tlumachnyy slovnyk*. [Psychological Dictionary]. Kharkiv: Prapor.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ТАРАПАКА Наталія Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри дошкільної та початкової освіти КЗ «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського».

Наукові інтереси: педагогічна спадщина В. О. Сухомлинського, наступність розвитку дошкільної та початкової освіти, естетичне виховання дошкільників та молодших школярів.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

TARAPACÁ Natalya Vladimirovna – candidate of pedagogical Sciences, associate Professor, head of chair of preschool and primary education short, Kirovograd regional Institute of postgraduate pedagogical education named Vasily Sukhomlinsky.

Circle of research interests: pedagogical heritage of V. A. Sukhomlinsky, continuity of preschool and primary education, aesthetic education of preschoolers and primary school children.

УДК 378.147

ФЕДАК Сергій Ігнатович –

доцент кафедри вищої математики Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя

РОМАНЮК Леонід Антонович –

доцент кафедри вищої математики Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя

ФЕДАК Софія Андріївна –

доцент кафедри української та іноземних мов Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя
e-mail: sofyaharbuz@gmail.com

ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТА

«ВИЩА МАТЕМАТИКА» АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ БУДІВЕЛЬНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Питання навчання іноземних студентів є актуальним, оскільки кількість громадян інших держав, які здобувають вищу освіту в університетах нашої країни, продовжує зростати. Одними з найпопулярніших серед іноземців є інженерні

професії. Багато з них обирають фах інженера-будівельника. Студенти, які прибули з-за кордону, під час навчання на підготовчих відділеннях переважно опановують українську мову на достатньо високому рівні, що дає їм змогу вивчати предмети, пов'язані з їхньою спеціальністю, у